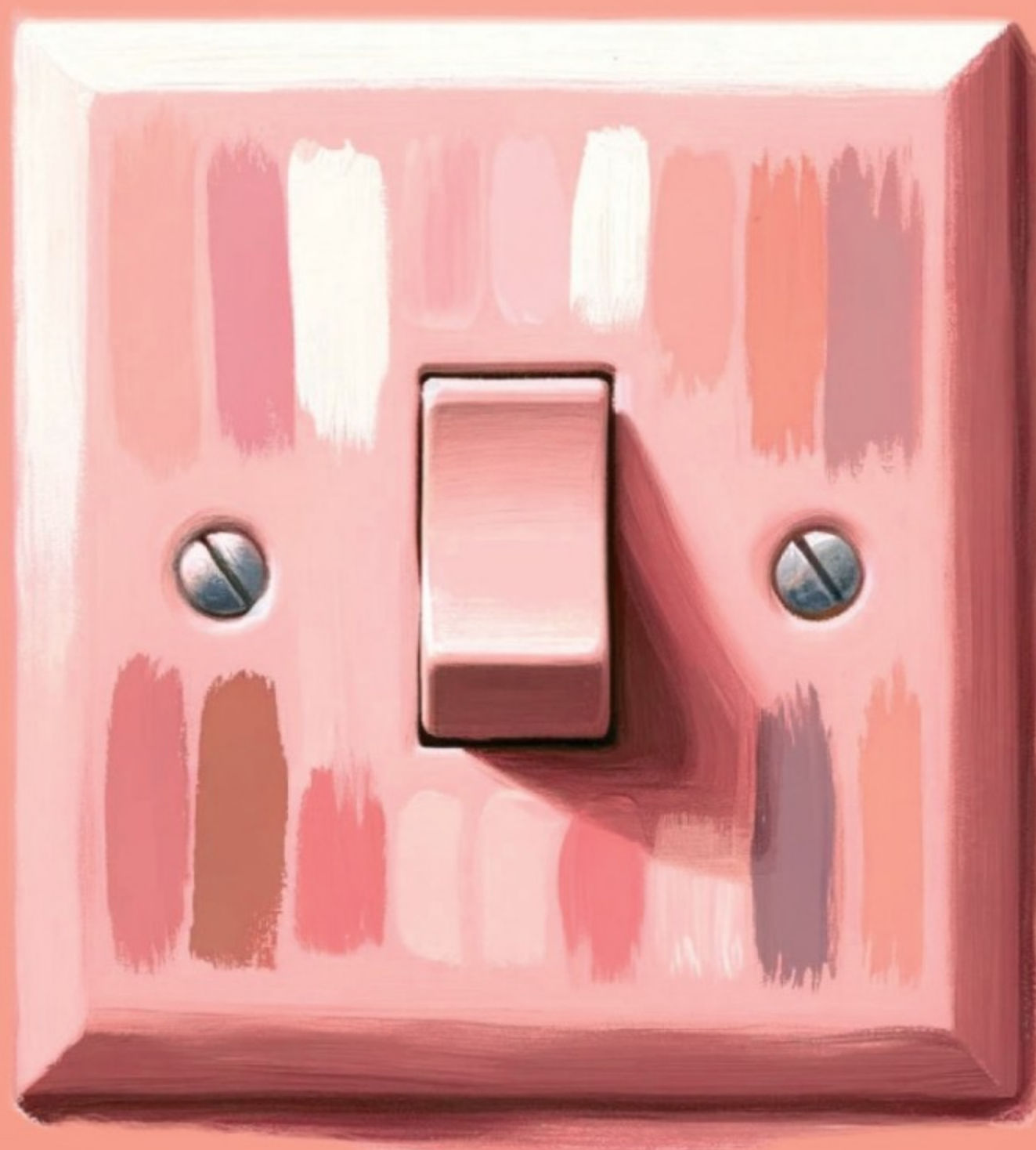

KATEŘINA CHALUPNÍKOVÁ

MAMINKOFF

MALOVALY JSME SI MATEŘSTVÍ

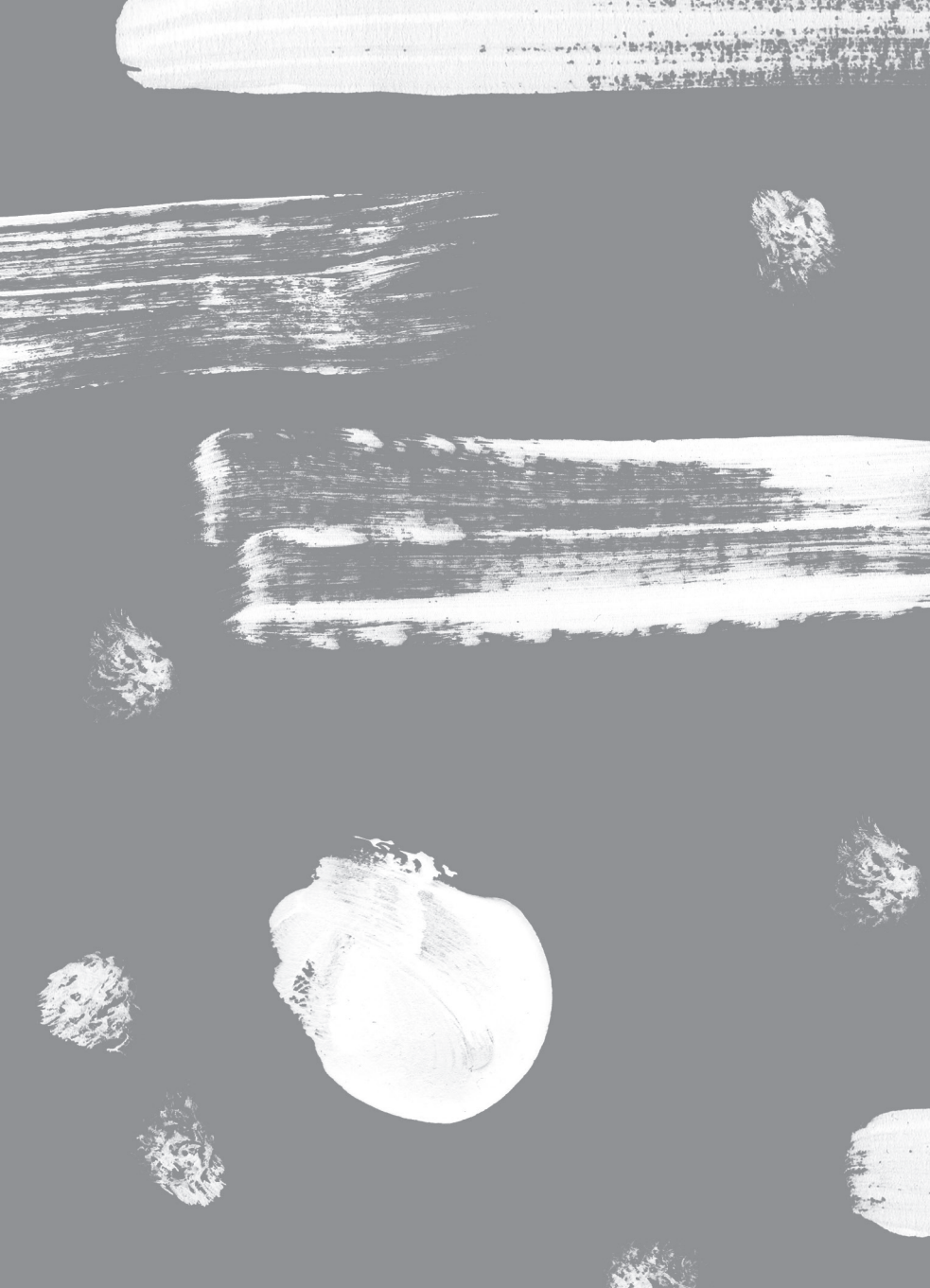
Kateřina Hora Chalupníková

MaminkOFF

Malovaly jsme si mateřství

nakladatelství
BOURDON

Kateřina Hora Chalupníková

MaminkOFF

Malovaly jsme si mateřství

MAMINKOFF

Copyright © Kateřina Hora Chalupníková, 2024

České vydání © Bourdon, 2024

Obálka © Jiří Dvorský

Ilustrace © Karolína Rossí, Ester Hotová, Alžběta Štenclová,
Kateřina Šedá

ISBN: 978-80-7611-149-3

*Postavy a události v knize jsou smyšlené,
pocity skutečné.*

Děkuji svému muži, že se máme.

Větrám.

Letošní podzim k nám babí léto nepustil. Zhluboka nasávám
čerstvý vzduch. Večery a rána už mají mrazivý podtón.

Nachystám karimatky.

Za chvíličku přijdou. Kolik jich bude? Většinou chodí jenom tři.

Pustím hudbu.

Pošlu tichou myšlenku na Nový Zéland. Občas se mi po ní za-
steskne, ale je jí tam dobře, vím to.

Zavřu okna.

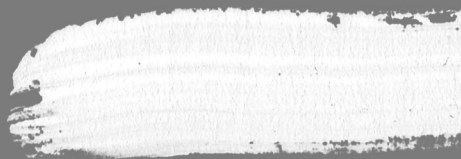
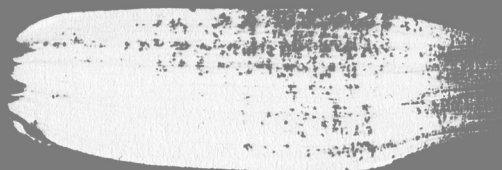
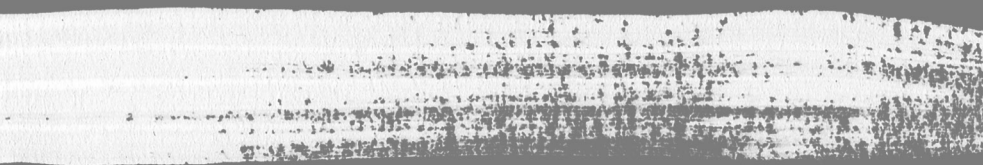
Mhouřím oči do tmy. Půl roku jsem žila zavřená ve tmě.

Zapálím svíčky.

Každou chvíli otevře jedna z nich dveře a úlevně nasaje jemnou
vůni skořice a mandlí. Není to jen cvičení, je to *jejich* hodinka.
Svobodné okénko, ve kterém po nich nikdo nevyžaduje povzbu-
divý úsměv, nekonečná trpělivost ani obětavou náruč.

Klika cvakne.

První máma přichází.

Jana

I. kapitola

Od první třídy základní školy jsem věděla, že se nikdy nechci podobat svojí mámě. Prvních dvacet sedm let života to bylo snadné. Pak se ale narodil Matyáš a s mým životem to začloulalo tak, jak to dosud nikdo a nic nedokázalo.

V necelých sedmi letech mě maminka I. září navlékla do krajkové růžové příšernosti, šatiček, které před milionem let ušila moje prababička. A i když přesně nevím, co znamená slovo „škrobené“, tak tuším, že tyhle šaty škrobené byly, a rozhodně to nebylo nic příjemného. Celá moje máma byla škrobená! A já se zařekla, že nechám svoje děti, aby si oblékaly, co budou chtít. A taky je nebudu nutit do jídla a nechám je ze sýru a šunky vykusovat tvary. Dobře jde vykousat měsíc, dinosaur, želva...

Do školy jsem se těšila. Vyrůstala jsem jako nedobrovolný jedináček, který zoufale toužil po přítomnosti dalších dětí a vždycky udělal všechno pro to, aby se k nim dostal. Do školky jsem nechodila, ale nedaleko od nás bydlela Marcela. Holka dvakrát tak větší, než jsem já, s dospělácky drsnou mluvou, dospělácky drsným chováním a obrovským srdcem.

S Marcelou jsme byly skoro pořád venku. Když přšelo, stavěly jsme si v lese přístřešky nebo hledaly ve skalách skuliny, kam se schovat. Vždycky jsme věděly, co dělat. Odmalíčka jsem milovala přírodu, čerstvý vzduch, obdivně jsem hleděla do korun obrovských prastarých stromů a představovala si, co všechno prožily,

co se kolem nich za tu dobu změnilo, a už jako dítě mě fascinovalo, jak tam hrdě stojí s pevně ukotvenými kořeny a rostou tak pomalým tempem, že by se mohlo zdát, že nic nedělají. Ale jejich proměny napříč ročními obdobími ukazují, jak moc vzhůru jsou a co všechno dokážou.

Babička mi vždycky vyhrožovala, když jsem se umíněně vztekala: „Jaňulo, já tě začaruju ve strom, a to tě naučí bejt klidná. Budeš stát sto let na jednom místě, nohy ti zdřevění a zapustí se do země jako kořeny.“ Tvářila se u toho naprosto vážně, takže jsem nechtěla riskovat, že mluví pravdu, a radši jsem se uklidnila.

Nejspokojenější jsem byla, když jsem se vrtala v hlíně a stavěla z větviček, lístků, kamenů a hlíny domečky pro víly a skřítky. Tehdy jsem byla skálopevně přesvědčená, že přes noc les ožije a magické bytosti a bytůstky opustí své skryše, aby mohly slavnostně a svobodně tančit beze strachu, že je nějaký tupý dospělý zašlápne. Myslím, že malý kousek mě v to věří dodnes. A taky myslím, že moje nejlepší kamarádka Marcela na to nevěřila nikdy.

Záviděla jsem Marcelce, že ji její máma, která mimochodem vypadá jako princezna, nechá venku klidně až do večera. Já jsem v pěti letech dostala první dětské hodinky (čas už jsem poznávat uměla) a musela jsem přesně dodržet hodinu smluveného návratu domů. Navíc Marcelina maminka celý dům vyzdobila jejich krásnými fotkami, různými kytkami a nejrůznějšími barevnými doplňky. A vždycky to tam krásně vonělo. Možná to byla aviváž, se kterou Marcelina máma nešetřila. Možná její výrazný parfém. Ale jedno vím jistě, každá domácnost má svou vůni.

Moje máma mi nikdy nenadávala za špinavé nebo roztrhané oblečení, teda pokud to bylo oblečení „na letáčku“. Když jsem nezaběhla po škole domů se převléct a šla s Marcelou rovnou ven, obvykle pak nastal průšvih. Nedělala jsem to schválně,

jakože bych byla rebel, jen jsem se odmítala zaobírat takovými hloupostmi. Kdo má čas se převlékat, když je venku krásně a u Koudelků se vylíhla kuřata?

„Tak to běž odmočit. Snad se mi to podaří vyprat.“

„Ježíš, mami, vždyť je to jen oblečení!“ obrátila jsem oči v sloup.

„Seber to z té země, Jano, dej na to žlučové mýdlo a odmoč to. Věci si musíš vážit,“ řekla máma svým nekompromisním tónem. Nestálo za ním naštvání, ale zkušená devítiletá dcera věděla, že to nemá smysl pokoušet. Mámu nebylo dobré naštvat. Táta vybuchl klidně osmkrát za den, tu kvůli rozlitému mléku, tu kvůli psímu lejnu, tu kvůli pomalé reakci televizního ovladače a s příchodem moderních technologií měl záminek pro výbuch nespočet. Ale máma? Za celý svůj život křičela jen třikrát. Jednou na mě, jednou na mého tatů a pak v dobách, kdy jsem zrovna byla čerstvě uhnížděná v jejím břiše, na svého otce. Snažili se o mě dlouhých sedm let, podle lékařů to bylo snad zázračné početí, takže radostnou novinku nechtěla hned roztrubovat do světa.

Z vyprávění vím, že děda byl alkoholik. Na babičku nikdy nevztáhl ruku, na mámu a strejdu prý jen občas, ale na tu dobu úplně běžně. Rozhodně to nebyl alkoholik agresor, spíše alkoholik sluníčkář. Když se opil, všechny hostil, se všemi se přátelil, rozvíjel své fantasmagorické teorie, což za dob komunistů nebylo dvakrát žádané. Nicméně díky tomuto způsobu života se postaral o to, že jeho rodina nic neměla, a tak mu komunisti ani nic nemohli vzít.

František Sedláček prostě pro nikoho zajímavý nebyl, tedy jen pro moji babičku, která ho milovala tělem i duší. Ženská má zástěru, aby vše schovala, říkávala. Běda ti, jestli se někdy rozvedeš. Pokud tě chlap nebije, tak se od něj neodchází. Myslíš, že to se sousedem bude jiný? Prdlajs. Žádněj nejsme dokonalej.

S každým je těžký žít, ale nejtěžší je žít sám. Úplně jsem si ji dokázala představit, jak namočila mokrý hadr, zkušeně ho přehodila přes Františkovo čelo, se silou, kterou byste od této drobné ženy nečekali, Františka přesunula na gauč, postavila vedle něj kyblík na zvratky, pod něj poskládala vrstvu plen a ručníků, kdyby se počůral, a dala vařit vodu na kafe. A věděla, že tak na čtrnáct dní bude mít doma laskavého milujícího manžela a hodného tátu svých dětí.

Moje máma si díky tomu vybudovala silný odpor k alkoholu. Když se dědovy intervaly začaly zkracovat a babička onemocněla, nastal okamžik, kdy se moje máma ve svých dvaceti devíti letech s ukrytým tajemstvím v břiše postavila před svého otce, muže dvakrát tak většího, než byla ona sama, a svým úsečným hlasem řekla: „Máma je nemocná. Celý život se o tebe stará, i když je z tebe dvakrát do měsíce uchlastaná troska. Tak teď je na čase, aby ses postaral ty o ni.“ Děda zcela zaskočen máminou tvrdostí a upřímností nic neřekl, sebral se a odešel do hospody. Když se vrátil opilý domů, nikdo tam na něj nečekal, nikdo se o něj nepostaral.

Kolem poledne se probudil, pak znovu usnul, a když znovu vstal, byla už venku tma. Vypil asi půllitr čisté vody, říhl si tak, že si trochu ublinkl na bradu a na zem. Bradu utřel smradlavým tričkem, zem ponožkou. Vysprchoval se, oblékl do čistého, oholil a zazvonil u dveří mámina bytu. Když otevřela, místo pozdravu řekl: „Máš pravdu. Je tady?“

Máma odpověděla: „Ano.“ Dědovi se viditelně ulevilo, odešl s babičkou domů a čtrnáct dní byl vzorný manžel. Pak se opil, a když ležel na své kocovinové-ožralecké pohovce, přišla zrovna moje máma. A začala na něj křičet. Poprvé za dvacet devět let svého života na někoho křičela, byla neuctivá, hysterická,

vyčítavá a sprostá. Pak se zhluboka nadechla a normální hlasitostí s důrazem na každé slovo zakončila svůj výstup: „Jestli s tím svinstvem okamžitě nepřestaneš a nebudeš sekat dobrotu, tak se postarám o to, že mámu už nikdy neuvidíš a nikdy neuvidíš své vnouče.“ Dědeček jako mávnutím kouzelného proutku úplně vystřízlivěl. Bylo na něm vidět, že si opakuje větu, co právě slyšel.

„Vnouče?“ vysoukal ze sebe.

„Vnouče,“ odpověděla moje máma. A tak se stalo, že se děda František už nikdy nedotkl alkoholu.

Mám moc ráda fotku, na které děda drží v náruči asi půlroční miminko a ukazuje prstem na strom obsypaný jablky. Oba se dívají kamsi k té bohaté koruně, možná spíš až někam do oblak, a v očích mají stejnou jiskru. Plamínek, který hoří jen u lidí, kterým tenhle svět nestačí. Kterí musí snít a půlku života prožít ve svých představách a pocitech, aby mohli opravdicky žít.

Kdyby ta fotka byla barevná, zachycovala by podzim v těch nejkrásnějších barvách. Je to poslední fotka, kterou s dědečkem Františkem mám. Mých prvních Vánoc se nedožil, protože zemřel na infarkt. Babička s láskou říkala, že ji dědeček zachránil. Vypadalo to, že ji rakovina porazí, ale roční lékařská péče zabrala a babička se mohla opatrně vrátit do života. „Prdlajs doktoři, to díky Františkovi su živá a zdravá. Smrt nikdy neodchází s prázdnou, Janinko, to si pamatuj. Tak mě zachránil.“ Myslím, že chtěla udělat všechno proto, aby se na dědečka vzpomínalo v dobrém. A tohle je láska.

Když jsme byly s Marcelou malé, snily jsme o svatbě a o velké romantické lásce na celý život. Já proto, že mi přišlo prostě normální zamilovat se, vzít se, mít děti a být spolu, dokud vás smrt nerozdělí. Marcela proto, že nikdy nepoznala svého otce, měla hromadu jiných „tatínků“ a toužila žít v „normální“ rodině. Byly

jsme zrovna zalezlé u nás na zahradě ve stanu a slavnostní malíčkovou přísahou jsme si slíbily, že budeme spát jenom s jedním klukem. Můžeme ještě před svatbou, ale musíme si ho pak vzít a zůstat s ním do konce života.

V pubertě jsme pročítaly časopis *Bravo* a intim rubrika nám otvírala nové obzory. V patnácti jsme byly s Marcelou poprvé na diskotéce a já zkusila alkohol. Dala jsem si víno, nechutnalo mi, ale tvářila jsem se, že je to dobré. Přestože jsem si jen několikrát cucla, stejně se mi trochu motala hlava. Cítila jsem horké tváře a náhlý příval sebevědomí. Diskotéková hudba mě až tak ne bavila, ale tančící atmosféru jsem si užívala a alkohol mi zachutnal. A tak jsme na naši zapadákovskou diskotéku chodily s Marcelou celkem pravidelně.

Ovíněná a schovaná v přítmí jsem tančila svobodně a uvolněně, a když se ke mně přiblížil David, kterého jsem znala od vidění, nechala jsem ho, aby tančil se mnou. To bylo poprvé, kdy jsem cítila zvláštní teplo a vibrující napětí mezi mužem a ženou. Doposud jsem měla za sebou pár polibků, pár držení za ruku, ale tohle bylo jiné. Možná to bylo umocněné vínem, možná to bylo tím, že David byl první kluk, který se mi doopravdy líbil.

Byl starší, byl extravagantní, měl delší vlnité vlasy, smál se nahlas a nakažlivě a uměl strhnout dav. Hrál na kytaru, a přestože nezpíval úplně čistě, lidi ho rádi poslouchali a rádi se k němu připojili. Těžko říct, co viděl na takové nevýrazné šedé myši, jako jsem já. Když jsem se ho na to později ptala, řekl, že jsem pro něj jako víla.

Nespoutaný David byl opakem mých rodičů. Vždycky mě rozčilovalo, jací jsou suchaři. Stereotypní suchaři, co řeší jen práci a povinnosti a drtivé většině vtipů prostě nerozumí. Pragmatismus mých rodičů vévodil celému jejich životu a určil i výběr mého

jména. Musí být krátké a jednoduché. A musí být pro kluka i pro holku. Když byla moje generace usídlená v břiše, s ultrazvuky se teprve začínalo a někteří doktoři stěží rozpoznali, co je která část těla, natož aby se dopředu určovalo pohlaví dítěte. Pokud vám to náhodou lékař sdělil, pravděpodobnost, že se trefil, byla stejná, jako když jste si zašli ke kartářce. A tak moji rodiče vybrali variantu Jan/Jana a těšili se na výsledek.

Těhotenství i porod dle slov mojí mámy byly zcela obyčejné, prostě takové, jaké mají být. Mí rodiče prostě vždycky dělají všechno tak, jak se to dělat má. V pátek odpoledne je velký úklid. V sobotu pracujeme na zahradě. V neděli je vždycky pečené kuře. Psychologové jsou akorát tak pro lidi, co mají čas přemýšlet o blbostech. Umění a cestování je hezká věc, pokud na to má člověk čas a peníze. Věcí si musíš vážit, nic není zadarmo. Nebreč pořád, slzy ještě nic na světě nevyřešily. Dneska chce bejt každé manažér a právník, ale pracovat se nikomu nechce. Kdo nemá pořádek ve věcech, nemá pořádek v životě. Minisukně, odhalené pupíky, holá záda jsou dobré leda tak na zánět močáku. Roztrhané rifle patří zašít. Nevrtej se v tom jídle a jez normálně. Salát není oběd, Jano, jez pořádně. Dokud to nebude uklizené, nikam nejdeš. Děsně mě rozčilovali. Jak jen můžu být jejich dcera?!

Zkrátka a dobře dlouhovlasý volnomyšlenkářský David se našim přirozeně nezamlouval. Nicméně zřejmě tušili, že kdyby se vytasili se zákazem, vedlo by to stejně jen k tajnému scházení. Takže to bylo oficiálně povoleno, ovšem ne úplně žádáno. David byl můj první. Ukázal mi i fyzickou lásku, pozvedl moje sebevědomí a naučil mě vnímat své tělo jako nástroj.

Máma, jako by to záhadně vytušila, si ke mně jeden večer sedla na postel a řekla svou typicky stručnou mluvou bez přehnaných emocí: „Jen jsem ti chtěla říct, že tvůj táta byl první

muž, se kterým jsem se milovala, a bude i ten poslední. Když se s někým miluješ, musíš vždycky počítat s variantou, že otěhotníš. A kdybys otěhotněla, tak ti chci říct, že to není tragédie. Společně bychom to zvládli.“ Zmohla jsem se jenom na „ježiš, mami“ a zavrtala se pod peřinu. Nemohla jsem usnout a její slova se mi zaryla pod kůži. O to víc mě rozčilovala.

S Davidem, Marcelou a nějakým náhodným klukem jsme se jednou v noci vraceli z koncertu Radůzy. David ji nadšeně objevil na nějakém festivalu a já jsem mu musela dát za pravdu, i mě okouzila. Máma s tátou někam odjeli, a tak jsem dostala úžasný nápad vzít všechny k nám a v dobře rozběhnuté akci ještě pokračovat. David zaparkoval, vyskákali jsme hlučně z auta a s krabicovým vínem a lahví něčeho, co David ukradl doma tátovi, jsme rozrazili dveře našeho domu. K mému překvapení jsem zaslechla z obýváku televizi, a tak ve mně trochu hrklo, ale alkohol způsobil, že jsem se začala hloupě tlemit, dělat na ostatní „pššt“ a naznačovat, že musíme vypadnout.

A pak se to stalo. Najednou u mě stála máma s výrazem, který jsem dosud neznala.

„Kdo řídil?“ zeptala se. A já jsem věděla, že se řítím do průšvihů, ať udělám nebo řeknu cokoli.

„Kdo řídil?!“ zopakovala a přejela ostrým pohledem jednoho po druhém. Všichni jsme byli vyšší než ona, všichni jsme byli opilí a všichni do jednoho jsme z ní měli strach. David se rozhodl vytasit svůj šarm.

„Já. Ale nebojte se, měl jsem opravdu jen jedno pivo a trošku vína. Vidíte, že dobře mluvím, nepotácím se. Omlouvám se, že jsme sem tak vtrhli. Jen jsme se dobře bavili.“ Máma v duchu ocenila, že se jí nesnaží nakukat, že je úplně střízlivý, ale strach o dceru, vzpomínka na tátu a zvratkami ovoněnou pohovku

způsobily drobné zatmění před očima. Pak se nadechla a zařvala: „Ven!“ Všichni se vytratili jak pára nad hrncem a já zůstala sama. Tak nějak jsem vytušila, že příkaz „ven“ se mě netýká.

„Nezakazovala jsem ti alkohol, protože jsem myslela, že máš aspoň trochu rozumu. Že to zkusíš a sama poznáš, jak se k tomu stavět. Ale né, ty sedneš do auta s ožralým klukem! Káčo pitomá, to nemáš ráda život?!“ A tak to pokračovalo ještě několik minut, možná nejdelších v mém životě, a najednou se mi zvedl žaludek a pozvracela jsem si boty. Máma se na mě podívala a s chvějící se bradou řekla už normálním hlasem: „Celý svoje dětství jsem musela pravidelně snášet alkoholika a modlila se, abych už nikdy nemusela řešit takovýhle svinstvo. A teď tady stojí moje neplnoletá ožralá dcera, kterou přivezl autem její ožralý milý.“

Až teď jsem si všimla, že na mě kouká i táta. Čekala jsem cholerický záchvat, ale místo toho jen naprosto suše řekl: „Běž se osprchovat a spát.“ A začal uklízet moje zvratky. V tu noc jsem se bezpečně naučila znát míru alkoholu, slyšela mámu poprvé křičet a okusila hořkost hanby.

2. kapitola

„Ahoj, Milado,“ pozdravím Milanovu maminku.

„Ahoj, babi,“ volají kluci a já jim pomáhám ven z auta.

„Bude to tak maximálně na tři hodiny i s cestou. Moc děkuju. Jo, a svačinu a pití mají s sebou.“

„Ale prosím tě, copak by jim babička nedala najíst? To tak!“ Dala. Já vím, že dala, buchtu posypanou kilem cukru, čokoládku, bonbonky a teplý čaj, samozřejmě slazený. Ale jenom sirupem, Jani, to přece není cukr. „No jo,“ řeknu nahlas, do sporu se mi pouštět nechce.

„Tak pojďte, draci,“ zavolá na ně babička a usmívá se. Sice ji tělo moc neposlouchá, ale kluky vidí vždycky ráda a na chvíli se o ně dokáže postarat, obzvlášť doma, kde je nemusí nahánět, venku je to těžší. Je při těle, vždycky byla, a tak její klouby dostávají zabrat. Děti ale miluje a vždycky se vzhopí.

„Máte kaťátka, ve kterých můžete do písku?“ Nepozorovaně obrátím oči v sloup. Proč ty babičky furt řeší oblečení.

„Neboj, Milado, mají. Vždyť víš, že já to tak moc nerozlišuju.“

„No jo, dneska už jsou ty pračky a sušičky, viď.“

„Jojo.“

„Tak ať ti ta kontrola dobře dopadne.“

Milanova máma mě občas neskutečně vytáčí. Opakuje sto let staré historky, Milana pořád vidí jako dítě, o které se musí starat.

Když jsme u ní na obědě, s oblibou udělá řízky s bramborovou kaší nebo jiné „pořádné“ jídlo (protože já asi dostatečně nevařím a s tou zdravou výživou nemůžu své tři hochy dostatečně nasytit). Všem třem (včetně Milana!) řízek nakrájí, aby se jim to přece dobře jedlo, a obávám se, že kdybych neseděla u stolu, tak je nejspíš i všechny tři nakrmí. Má vždycky svoji pravdu a kupu dobrých rad, které mě zvedají ze židle. A moc ráda klukům koupí nějaký šílený blikající plastový čínský krám. Ano, někdy mě děsně vytáčí, ale mám ji ráda. A myslím, že má ráda i ona mě. Asi mě nepovažuje za nejlepší manželku pro Milana, ale vidí, že se máme rádi, a to jí stačí. A když jsem porodila Matyáše, cítila jsem, že mě plně přijala do rodiny.

V čekárně mi padá hlava únavou, Patrik se zas v noci probudil a řval „míko, míko“. Je to teprve týden, co jsem ho odstavila, a on si ještě nezvykl. Myslela jsem, že se třeba přestane budit, ale budí se pořád. Jen už nemám trumf v podobě prsu. Tak nevím, jestli jsem si pomohla. Je klidně dvě hodiny vzhůru, dloube do mě, volá „mamí, mamí“, nebo prostě jen řve. Jsem moc ráda, že jsem chvílku bez nich. Došlo to tak daleko, že už si užívám i návštěvu u zubaře.

Zubař mi vrtá bolavý zub, hluboký kaz, čistí kanálky. Myslí na něco pěknýho, myslí na něco pěknýho. Moře, moře, plavu v moři, daleko, až k vzdáleným bójkám, klidné moře. Moře plné vln, stojím na kraji, nechávám je tvrdě udeřit do svých zad a směju se jak malé děcko. Ve vzduchu je cítit směs solí, opalovacího krému a svěží vlhkost. Čtu si na pláži nějaký dobrý román. Tři měsíce v Itálii, půl roku ve Španělsku a pak mnoho výletů a dovolených do dalších míst. Ráda objevuji nová místa, ráda zkouším nové chutě, procházím řadou oleandrů, které u nás nikdy takhle nenarostou.

Umřela bych, kdybych nemohla cestovat. Udusila bych se. Moji rodiče tomuhle nerozumí. Ani Marcela. A ani Milan tohle k životu nepotřebuje, má rád bezpečí domova. Věci, co zná. Ale chápal, že chci využít možnost vycestovat za studiem, za prací nebo jen tak na dovolenou. Byli jsme mladí a on si moc dobře uvědomoval, že bude-li mě brzdit, nejspíš to skončí rozchodem. A tak mu nevadilo zůstat doma a čekat na dívku, kterou miluje.

Pro mě to bylo daleko horší. Půlrok je dlouhá doba. Ve Španělsku jsem bydlela společně s dalšími čtyřmi lidmi a mezi nimi byl i Rafael. Přestože jsem nikdy ani na okamžik nezáváhala, že Milan je ten muž, kterého si chci vzít, vlivem řady okolností jsem se ocitla v Rafaelově náruči. V pubertě bych svoje jednání naprosto odsoudila a byla zhnusená sama sebou. Nevím přesně, kdy se mi povolily hranice, ale ty stovky kilometrů a totální anonymita mi vytvořily zcela bezpečný přístav. A já sama sebe přesvědčila, že to vlastně ani není nevěra.

Nechala jsem se zcela omámit Rafaelovými černými hustými vlasy, sebevědomým pohledem a jemným šlapáním na jazyk při hlásce S, které je pro jižní Španělsko tak typické. Byl to zcela nový druh lásky. Fyzický, dravý, hltavý, s vědomím jasného konce. Svým způsobem dokonalý, protože nestačí dojít na hádky, starosti, výčitky. Není v něm zodpovědnost. Je v něm jen okamžitá potěcha a třepotavé štěstí. Jen samotná vzpomínka na koncert česko-španělských vzdechů mě dokáže ještě teď vzrušit. Udělal mi to tak, že odmítnout ho by znamenalo zradit ženství. Rafael. Moje tajemství.

Ani Marcela o něm neví. Ona by to nepochopila. Je totiž strašně zásadová. O to větší paradox je, že sama spala se ženáčem. Prý to nevěděla a pak už byla zamilovaná a věřila, že svou ženu opustí. AU! Teď se zubař dostal pěkně hluboko.

Musí zub nechat otevřený a v pondělí na kontrolu nebo při bolestech přijít znovu. Paráda. Ale od bolesti mi to ulevilo, tak aspoň že tak. Ach jo, zas budu muset vyřešit hlídání. Třeba by to šlo domluvit s tátou, ten se může rozkrájet, aby byl s klukama. Jen mu to nesmí kolidovat s prací. Třeba by mohl jednou pohlídat Milan, ale to asi ne, v práci toho má teď nad hlavu. Zastavím u Miladina domu a jdu pro kluky.

„Tak jak jsi dopadla, Janičko?“ zeptá se Milada starostlivě. Myslí to upřímně. Poděkuji za starostlivost a převyprávím náštěvu u zubaře. Milada je plná soucitu.

„A opravdu tu nechcete zůstat na oběd, Janičko? Pekla jsem sekanou. Sama ji přece nesním.“

„Nene, máme doma navařeno, děkujem.“

„Tak víš co? Já ti ji zabalím do alobalu s sebou. Však si i Milánek rád dá, jak přijde z práce.“

„No jo. Tak jsi hodná, děkujem,“ řeknu a v duchu mě to prudí. Ach jo. Aspoň nebudu muset zítra vařit, to je vlastně fajn. Vybalím kluky z auta. Vrtají se v jídle a nic nesní, jen dělají blbosti. No jasně, u babičky zbouchali páté přes deváté. To je jedno, dneska to nemám čas řešit, po obědě má přijít Iveta, spolužačka ze střední, a chce, abych jí navrhla zahradu. Sice jsem teď skoro pět let na nic nesáhla, ale na tom nesejde. Jen co mi poslala plánek, všechno se ve mně probudilo, hlava začala pracovat na plné obrátky a ruce mě svrběly tak, že jsem málem rovnou běžela pro rýč. Každý večer před usnutím si představuji, jak se v mojí hlavě rodí další zahrada. A tohle se jeví jako skvělá příležitost, aby se zrodila doopravdy.

Musím Ivetě teď ukázat, jak všechno zvládám. Že to bude hračka spojit s mateřstvím. Dokonce peču buchtu. Zvonek! Zvu Ivetu dál, posadíme se.

Jupí, buchta krásně voní, nespálila jsem ji! Nevypadá tak dokonale jako ty dorty, které dala na facebook Kristina ze cvičení, ale lepšího výkonu už zřejmě nejsem schopná. Jak to stihá?! Těmi svými fotkami mě občas neskutečně vytáčí. Marcela mi říká, že jsem blbá, když pořád koukám na Kristinin facebook, ale nemůžu si pomoci. Fotky naparáděné holčičky, fotky vymazlené domácnosti, fotky výtvorů, co vyrobily, fotky delikates, co uvařily. A ještě u toho vždycky vypadá tak upraveně. Krucinál, pro mě je vrcholem kosmetiky čištění zubů. Dost, Jáno, upekla jsi krásnou buchtu, tak nešil.

Nesu ji skoro až posvátně na velkém modro-bílém talíři a opatrně kličkuji mezi hračkami, které pokrývají polovinu podlahy. Druhou polovinu pokrývají vytahané hrnce, pokličky a plastové misky. Jedinou útěchou je, že když Iveta vstoupila, bylo všechno jakž takž uklizené a kluci to vytahali až po jejím příchodu. To pak nevypadá tak hrozně. A hlavně bezdětní pochopí, jak se ta spoušť mohla stát. Mladší Patrik si hraje s hrcem a starší Matyáš staví autodráhu. Na sporáku vařím zeleninovou omáčku ke kuskusu. Iveta sedí způsobně u stolu, na kluky se nedívá, prohlíží si mě. Pokládám buchtu na stůl.

„Nabídni si.“

„Ne, děkuju, určitě je v tom cukr.“ Hlavou mi bleskne, je to buchta, tak co by tam jako mělo bejt? Salám? Vytáčí mě, jak je uhlazená a jaké má upravené dlouhé nehty. Ani se mi jí nechce říkat, že jsou v té buchtě nastrouhaná jablka a javorový sirup, aby tam toho cukru byla jen troška. Mám dvě malé děti a chci, abychom jedli zdravě. Usměju se a vyšším hlasem než obvykle říkám: „Trošička. Takže se stěhujete do novostavby se zahradou, která tam zatím vůbec není. Teď tam bude hodně práce s terénem, ale začínalo by se s čistým štítem, je to tak?“

Iveta se nejprve podívá na Patrika, který bouchá vařečkou do hrnce. Jako by chtěla naznačit, že se jí těžko soustředí na rozhovor. Zvykej si, tohle je moje realita. Mně už to ani nepřijde. Povzdychne si a řekne: „Ano, kromě pár trsů trávy tam nic...“

Ozve se strašlivá rána, jak Patrik třískne tentokrát dvěma hrnci o sebe. „Patriku, a dost! Běž si hrát chvilku třeba s támhle tím autem. Prosim tě, promiň, a jakže je to velké?“

Patrik mezitím u auta našel nůžky a strhává s nimi jakýsi papír. Iveta zdvihne obočí: „Četla jsi ten e-mail, co jsem ti posílala?“

„Četla, četla, jen si to teď přesně nevyba–“ Matyáš začne šíleně vrískat a mlátit Patrika, takže ten začne vrískat taky. Patrik se rozkřičí ještě víc: „Mamííííí, Maty kous!“ Pláče a ukazuje mi otisk Matyášových zubů na ruce. No to snad není možný. „Matyáší, seš normální?! Nemůžeš ho přece kousat! Mě z vás fakt trefí!“

Matyáš křikne: „Jenže on mi rozstříhnul autodráhu!“

„Cože, Patriku?! Víš, jak je to drahý? Proboha, jak to, žeš to přestříhl? Jak to, že ti to vůbec ŠLO přestříhnout? Nesmíš si hrát s nůžkami sám, jasný? Bože můj, mě fakt vodvezou.“

Iveta nasadí rádoby chápající výraz: „Tak tu zahradu můžem probrat jindy. Anebo kdyby se ti to nehodilo, tak já to pochopím.“

Chci zakřičet z plných plic, zahrabat se někde doprostřed zahrady, zasypat hlínou a čekat, až srostu s přírodou natolik, že se moje nohy promění v kořeny, ruce ve větvě, vlasy nabobtnají v krásnou korunu a stanu se důstojným košatým stromem. Ta představa mě na okamžik uklidní. „Promiň, co jsi říkala?“

„Že tu zahradu mi nemusíš navrhovat, jestli na to nemáš čas.“

„Ale já chci!“ vylítne ze mě až moc dychtivě a rychle. Já přece strašně moc chci, znamená to, že alespoň na chvilku to budu zase já, ahoj, jsem Jana, zahradní designérka. Nejen upatlaná matka dvou dětí, co za vrchol kosmetiky považuje umyté ruce.

Chci se zase soustředit na práci, vidět výsledky, netříštit pozornost, a především být alespoň na okamžik oceněná.

Ve studiu nás bylo pět designérů a šéf. Začala jsem tam pracovat ještě při studiu a dostala jsem se k velkému množství projektů, které dopadly dobře, a tak se pak běžně stávalo, že klienti poptávali ne studio, ale přímo mě. Možná proto, že jsem své designérské ego nikdy neupřednostnila před tím, co potřeboval a chtěl zákazník a co potřebovalo a chtělo ono místo. A zároveň jsem dokázala být takový chameleon, který vždycky najde způsob, jak s klientem mluvit jeho řečí.

A co jsem teď? Přes den hystericky ječím, večer toho pak lituji, zatímco pročítám a poslouchám rodičovské manuály, jak vychovávat děti s respektem. Jak nekřičet a chápat jejich křehké pocity. Mé sebevědomí se pozvolna rozpouští a nemůžu najít cestu, jak se s tou svou novou rolí popasovat. Takhle jsem si mateřství nepředstavovala. A sebe jako matku už vůbec ne. Moje máma na mě takhle nikdy neječela.

Matyáš mě vytrhne z mého asociačního proudu: „Mami, co bude s tou mojí autodráhou?“ Patrik se natahuje po autodráze, Matyáš po něm štekne: „Už se k ní nepřibližuj, ty ksichtel!“ Ach jo! Podívám se na něj zpříma a upřímně doufám, že mě poslechne: „Matyáši, prosím tě. Takhle nikomu říkat nebudeš, rozumíš?! Pojď, slepíme to.“

Iveta upřeně sleduje situaci, pak se významně nadechne: „Vidím, že toho máš nad hlavu.“

Snažím se slepit autodráhu a poslední zbytky svého pracovního ega. Ještě malý kousek ve mně zbývá, podívám se na Ivetu tím nejsebevědomějším pohledem, jakého jsem v tu chvíli schopna. „Možná to vypadá, že jsem teď máma na plný úvazek a na tvoji zahradu mi nezbyde čas, ale tak to není. Já svou práci

miluju a umím přepnout. Stačí mi chvilka času bez kluků a jsem neskutečně efektivní. To je výhoda většiny matek – když jim sebereš na hodinu děti, zvládnou uklidit půlku domu, přečíst kus knihy, vyřídit pojištění a ještě usmažit řízky.“

Usměju se. Vtip vždycky zabere a teď trumf. „Jak tihle tygři večer usnou, pošlu ti svoje portfolio, prohlídneš si fotky zahrad, co jsem dělala. To je stejně nejlepší. Ačkoli... park v Masarykově čtvrti určitě znáš i naživo, že?“ Iveta pootevře pusy. Zásah. V hlavě tančím oslavný tanec, když na sporáku vypění omáčka a horká tekutina zasáhne Patrikovu ruku. Rozeřve se ukrutnou bolestí. Hned jsem u něj, držím ho v náručí, zkoumám zranění, hladím hlavu, volám záchranku. Matyáš drží Pátu za zdravou ruku.

Můj táta přijíždí ještě dřív než záchranka, je na něj spoleh. Cholerické pění si zřejmě stihl vyřídit v autě, bere vyděšeného Matyáše do náruče, jde s ním do pokoje a tlumeným konejšivým hlasem mu cosi povídá. Neslyším co, ale jeho hlas, jeho přítomnost uklidňuje i mě. O Matyho je postaráno. Ani nevím, kdy odešla Iveta. Jednou rukou držím Patrika, druhou rychle chystám věci do nemocnice. Přijedou záchranáři, tři mladí chlapíci, příjemní, chápaví, konejšiví. Prý se nemáme bát, že jich je tolik, ten baculatý blondák se zaučuje. Následuje kolotoč věcí, který je pro ně rutinou a pro každou matku strašákem. V nemocnici přemýšlím, jestli o tom nemám dát vědět Milanovi. Ale co by s tím zmohl? Nic. Přišel by z práce domů dřív? Nepřišel. Nebudu se doprošovat.

O čtyři hodiny později mě a Patrika vyzvedává táta před nemocnicí se spícím Matyášem na zadní sedačce. Omluvně se na mě podívá: „Usnul skoro hned, jak jsme sedli do auta. Asi z toho byl hotovej.“

„To nevadí, asi to potřeboval.“ Připoutám Patrika do sedačky a i jemu klimbá hlava. „No jo, budeme mít dneska divokej večer, když to takhle zapáchli.“

Ale nemáme, kluci se probudí hned, jak zaparkujeme u naší bytovky. A po zbytek dne jsou unavení a asi trochu vystrašení. Koukáme na pohádky, stavíme z lega, já nemám potřebu uklízet a nervovat se z hromady špinavého prádla. Navíc táta kuchyň uklidil, takže už tady není nic, co by připomínalo dnešní zážitek. Tátu jsem musela několikrát ujistit, že už to tady zvládneme, ať jede za mamkou. Mamka mi pak večer volá, chce vědět všechny detaily, ujistit se, že jsme v pořádku.

Napustím klukům vanu a Patrik důležitě drží obvázanou ruku nahoře a poučuje Matyáše, aby necákal. Matyáše by to ani nenapadlo a normálně by se možná i ohradil, ať mu takovou jasnou věc neříká, ale teď jsou ti největší partáci. Když máte strach o toho, koho milujete, milujete ho najednou ještě víc a malichernosti jdou stranou.

Pomůžu jim do pyžam, nachystáme kartáčky, a zatímco si čistí zuby, rychle skočím do vany. Voda už je vychladlá, ale nevadí mi to. Až posvátně ze mě smyje hrůzu z dnešního dne. Vlezeme si do postele pod jednu velkou peřinu, každý z jedné strany, provrtají si ke mně nožky a přitulí se. Políbím je oba do vlasů. Voní. Nejde o šampon. Voní tak, jak jen může dítě vonět matce. Kdyby to šlo, hned si Pátovu popáleninu vezmu na sebe. Doktorka říkala, ať jsem ráda, že to nezasáhlo obličej. Cítila jsem v jejím hlase výtku. Copak to potřebuji slyšet ještě od ní? Jsem ta nejhorší máma na světě. Proč jsem ten hrnec nedala na zadní plotýnku? A jak mohl najednou vypěnit? Patrik asi musel vylézt ke sporáku a něco tam zmáčknot. Ale co jsem to za mámu, že si toho nevšimnu?!

Ani nedočtu kapitolu a chlapečci už spí. Kdyby to šlo tak hladce vždycky. Vyplížím se z postele a nevím, co mě to popadne, ale zamířím ke krabici, kde máme uložené kostýmy z comiconů a podobných akcí. Chce se mi brečet. Zbylo ze mě ještě vůbec něco? Nebo jsem už doopravdy jenom máma? Nasadím si modré špičaté uši. Začnu se soukat do modrého upnutého overalu a hledat tu sukýnku, co má Neytiri v *Avatarovi*. Původně jsem chtěla jít za Mystique z *X-Menů*, jenže to nevypadalo dobře, když nemám prsa a zadek. Ale Neytiri je štíhlá a vysoká, a tak jsem zvolila ji. Ty žluté oční čočky už jsem určitě vyhodila. Koukám na sebe do zrcadla, pláču, ale úleva nepřichází. Jdu do kuchyně a všude vnímám jen ten šílený nepořádek. Měla jsem dnes takový strach. Sesunu se na zem v kuchyni.

Pak přichází vztek. Na Milana. Že tu pořád není. Že mu furt musím všechno říkat. Že když řeknu „vyklid' myčku“, tak to znamená: vyklid' ji, nandej do ní špinavé nádoby, utři linku, setři stůl a vypláchni klukům lahvičky, ale jemu to prostě nedochází. Já musím všechno řídit, já musím dělat drtivou většinu věcí doma. Umýt podlahy, koupelnu, záchod, okna. On říká, že to přeháním. To ten bordel nevidí?!

Jednou jsem udělala pokus s magnetem ve tvaru auta, který tam Patrik přinesl z ledničky. Nechala jsem ho tam ležet a čekala, co se stane. Když jsem vytírala, pečlivě jsem ho objela mopem. Přesně po čtrnácti dnech jsem pokus uzavřela. Ani jeden z mých hochů s magnetem nic neudělal. Jakmile jsem ho ale vrátila na ledničku, Matyáš ho nadšeně vzal se slovy: „To je nejkrásnější magnet na světě.“

Ležím na zemi v tom modrém overalu s modrýma ušima. Slyším klíče. V pravý čas. Bunda na věšák. Taška na zem. Umývání rukou. Tak moc se chci zvednout nebo si alespoň sednout. Ale nemám už ani kousek síly.

„Jano?“ ozve se tichým hlasem. Slyším opatrné cvaknutí dveří ke klukům do pokoje. Pár kroků, asi je jde pohladit, to dělává. Zavře dveře. „Jani?“ Nedokážu zareagovat. Nedokážu se ani rozhodnout, jestli chci, nebo nechci, aby mě tady takhle našel. Když vstoupí do kuchyně, trochu se lekne, sehne se ke mně.

„Jani,“ zvedá mě ze země a posadí mě na židli.

„Co se stalo?“ zeptá se a pořád mě pevně drží. A tak mu to vyprávím. A s každým vyřčeným slovem přichází úleva. Milan je dobrý posluchač, neskáče lidem do řeči, vytvoří ve vás pocit, že na vás má všechnen čas světa. Nesoudí vás ani slovem, ani pohledem. Já tohle neumím. Když skončím, Milan vytáhne mobil a zeptá se: „Kdy má jít Patrik na kontrolu?“ Odpovím mu a on něco nakliká do mobilu.

„Už to mám v kalendáři. Můžem tam jít všichni, nebo s ním půjdu jen já, nebo budu doma s Matym. Uděláme to, jak budeš chtít, dobře?“ Tohle je Milanův způsob, jak mi dát najevo účast. Stejně jako moji rodiče Milan neumí slovy vyjádřit, co se mu honí hlavou, neumí říct: „Miluju tě, muselo to být těžké, je mi líto, že jsem tu nebyl, mám o Patrika taky strach.“ Možná proto jsem si ho vzala, že už umím překládat, co říká.

„Chceš pomoci svléknout svoji avataří identitu?“ zeptá se Milan a já zavrtím hlavou. Milan pustí na notebooku *Červeného trpaslíka* a jde pryč.

Začínám být zase našťavaná, to šel jako hrát na počítači?! Zvednu se a jdu se podívat. Vyndal prádlo ze sušičky do koše. A dává tam mokré prádlo z pračky. „Třeba se to ještě stihne usušit, než půjdu spát,“ řekne tichým hlasem a skládá malé tričko se znakem Batmana. Miluje superhrdiny a komiksy. A já miluji jeho. Vlezu za ním do naší malé koupelny a koš s prádlem odsunu na chodbu. Políbím ho. Nemůžu se zbavit dojmu, že i po deseti letech,

co jsme spolu, se občas trochu ostýchá. Rozepínám mu kalhoty, sedím na kraji pračky a nemůžu se dočkat, až bude blíž.

„Ale ty uši si necháš, jo?“ usměje se na mě.

Vzpomenu si, jak jsme spolu byli v kině na *X-Menech*, nějaké hodně pozdní promítání, lidí tam bylo pět a půl a my seděli vzadu v rohu, daleko od všech ostatních. Začali jsme se líbat a já mu zajela rukou do rozkroku a pusou se dostávala níž a níž. Milan mě úplně panicky zastavil. To se fakt nemůže někdy trochu odpoutat?

Při čištění zubů se mě Milan zeptá: „A jak to vlastně dopadlo s tou zahradou?“ Hrkne ve mně tak, že spolкну trochu pěny. „Krucí! Musím jí napsat.“ Tak uvidíme, třeba ze mě zas bude aspoň na chvílku zahradní designérka.

3. kapitola

V noci se Patrik probudí, že ho bolí ruka. Beru ho k nám do postele. Milan odejde spát za Matyášem, abychom měli všichni víc pohodlí. Naše noční migrační politika je už tradicí. Nikdo nikdy nevíme, kde se ráno probudíme. Dnes ráno jsem unavená snad ještě víc než večer. To se stává. Někdy mám pocit, že jsem se už pět let pořádně nevyspala. Když jsem byla poprvé těhotná, starší zkušené matky mi říkaly „hlavně se pořádně vyspi, pak už se nevyspíš, haha“, mezi nimi samozřejmě i Marcela, a já si říkala, jasně, že vy jste si mateřství neuměly zorganizovat, ještě neznamená, že já se nevyspím. Já to budu mít jinak. Jak by řekla babi: „Prdlajs.“

První těhotenství bylo krásné, chtěné, pohodové. Absolutně jsem nechápala, proč si ženy na tento požehnaný stav stěžují. Mohla jsem normálně pracovat, chodila jsem na předporodní kurz, učila se správně dýchat a snila jsem stejně jako většina žen o hladkém přirozeném porodu. Do paměti se mi vryla věta porodní asistentky, ke které jsem chodila na předporodní kurz. U porodu je jistá jenom jedna věc, určitě to bude jiné, než jste čekali. A to byla pravda.

Ke konci devátého měsíce jsem se probudila uprostřed noci a po noze mi tekla trocha tekutiny. Nebyla jsem si jistá, jestli jsem si jen trochu necvrnkla, protože miminko už dost tlačilo na močák a dost ostře do něj občas koplo. Jakmile jsem se posadila na posteli, byl Milan ihned vzhůru. „Už? Tak jedem?“ Uklidnila

jsem ho, že se zatím nikam nechystám, že žádné bolesti nemám. Když jsem se postavila, abych si došla na záchod, ozvalo se mohutné mlasknutí, jak ze mě vytekla spousta plodové vody. „Já bych řek, že jedem,“ konstatoval Milan, nervózně přešlapující u dveří s mojí částečně nachystanou taškou.

„Ještě chvíli počkáme, jestli se nerozjedou ty bolesti.“

„A co mám dělat? Je půl třetí ráno.“

„Běž spát.“

Milan mě poslechl nejspíš proto, že ženám s velkým těhotenským pupkem se těžko odporuje. Ale samozřejmě neusnul. Mně se najednou začalo chtít děsně na záchod, a jak jsem dosedla, tak ze mě všechno vylítlo. Dopředu jsem si lámala hlavu, jestli si nechám dát klystýr, touto akcí jedno dilemma zřejmě odpadlo. Milan stál za dveřmi.

„Jsi v pořádku?“

„Jo,“ hekla jsem. A pak mi podbřiškem projela ostrá bolest. Milan se mě snažil přesvědčit, už mírně zoufalý, abychom konečně sedli do auta. Ale já jsem chtěla strávit většinu kontrakcí doma.

Po třech hodinách nahodilých kontrakcí, kdy jsem začínala být unavená, se na mě Milan podíval a řekl mimořádně rázně: „Chceš před cestou ještě naposled do sprchy?“ Kývla jsem, a tak mi tam pomohl. Ještě jsem se chvíli prohřála v teplé vodě, rozdýchala další kontrakci, pak mě nasoukal do oblečení, popadl tašku a jeli jsme. V ten moment jsem si vzpomněla, jak mi můj kamarád Adam představil v hospodě takového hubeného vysokého rozcuchaného kluka. „To je Milan, můj nový spolubydlící. Taký má rád takový ty sci-fi a fantasy blbosti jako ty. Má na bytě klobouk toho čaroděje z *Pána prstenů* a na stěně mu visí znak z *Harryho Pottera* a ještě nějaký další blbiny.“ Líbil se mi. Ale asi mě tehdy nenapadlo, že mu o několik let později porodím syna.

Matyáš si cestu na svět hledal dlouhých dvacet osm hodin od první kontrakce na záchodě. Když jsem ho pak poznala, pochopila jsem proč. Matyáš vždycky na všechno potřeboval dostatek času. Na první krůčky, na první slova, na poznání dalších lidí. Když se na něj zatlačí, sevře se, zasekne a nejde s ním hnout. To zdědil po Milanovi. Umí být trpělivý a pragmatický, to zdědil po mojí mámě. Když něco přesáhne práh jeho trpělivosti, tak ho chytne pořádný rapl. A to zdědil po mně.

Když jsem si během těhotenství představovala porod, byl samozřejmě přirozený, bez zásahu lékařů, prodýchávala jsem si kontrakce, možná občas zanádalava a houpala se na míči. Já tu bolest rozchodím. Já něco vydržím. Víím, že to bude bolet, ale je to bolest pro tu nejkrásnější věc. Zrození dalšího člověka. Jak by řekla babi: „Prdlajs.“

Bolelo to naprosto nepředstavitelně. Během porodu jsem se několikrát ocitla na pokraji zoufalství. Byla jsem tak vyčerpaná, že jsem ztrácela vědomí a ležela jak zmuchlaný upatlaný hadr. Ani jsem nevnímala, že mě Milan hladí po vlasech a při každé kontrakci si nechá drtivě zmačknout ruku. Chtěla jsem to vzdát. Hlavně to už někdo ukončete. Císař, epidurál, cokoli, cokoli!

Pak se prohodily směny a přišla za mnou asi padesátiletá porodní asistentka. Jak jsem byla při vědomí jenom napůl, myslela jsem si, že přišla Marcela, dokonce jsem ji prý tak i oslovila. Měla stejně robustní siluetu jako Marcela a stejně bodrý znělý hlas. Cítila jsem, jak se pevně dotkla mojí nohy, a zeptala se: „Jak se jmenuje to miminko, na které čekáme?“

„Matyáš,“ vydechla jsem.

„Tak, Matyáši, už pojď ven, máma se na tebe těší,“ řekla rázně. Nevím, jestli ji Matyáš slyšel, ale najednou se tlačil ven.